

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Hitra Camping
ved Kurt Heggvik
hitracamping@hotmail.com

Vår ref.
09/1375-6-KAB

Deres ref.

Dato:
11.08.2010

UTTALELSE - PLIKT TIL UNIVERSELL UTFORMING - HITRA CAMPING

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til klage fra Norges Handikapforbund (NHF) Frøya og Hitra ved Frode Hermansen av 16. juni 2009.

NHF mener Hitra Camping ikke oppfyller kravet til universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 fordi puben på Hitra Camping kun har trapp opp til inngangsdøren, samt at serveringsstedet mangler handikaptalett. Hermansen viser i tillegg til en høydeforskjell fra parkeringsplassen til inngangsdøren, som ikke er utliknet i tilstrekkelig grad.

Ombudet har vurdert saken, og konkluderer med at Hitra camping bryter plikten til å sikre universell utforming av virksomhetens lokaler, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd. Brudd på plikten regnes som diskriminering av personer med nedsatt bevegelsesevne, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 fjerde ledd.

Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda innen tre uker fra det tidspunkt Hitra camping mottar ombudets brev, se vedlagte orientering.

Sakens bakgrunn

NHF viser til at inngangen til puben kun er tilgjengelig via trapp. Personer med funksjonsnedsettelse av en slik art at de ikke kan gå i trapper er dermed forhindret fra atkomst til puben. I tillegg mangler serveringsstedet handikoptolett. NHF viser også til en høydeforskjell mellom parkering og inngangsdør på mellom 70 og 100 cm, som ikke er tilstrekkelig utliknet. Det er ikke oppgitt stigningsgrad.

Hitra camping har ikke besvart ombudets gjentatte henvendelser.

Ombudet må dermed legge klagers redegjørelse for sakens faktiske forhold til grunn.

Rettslig utgangspunkt

Ombudet har kompetanse til å gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9.

Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9 tredje ledd pålegger offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon.

Med universell utforming menes tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf. § 9 andre ledd. Dette betyr at virksomhetens fysiske fasiliteter som skal benyttes av allmennheten, skal tilrettelegges på en slik måte at flest mulig kan benytte disse. Det er hovedløsningen som skal være gjenstand for tilrettelegging. Det vil derfor være i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming rekker så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer (nytte vs kostnad)
1. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
2. de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen
3. virksomhetens ressurser
4. sikkerhetsmessige hensyn
5. vernehensyn

Dersom ombudet kommer til at det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, betyr ikke det at virksomheten kan la være å foreta seg noe. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 13 vil det være opp til innklagede å sannsynliggjøre at det ikke har forekommet diskriminering i strid med loven, dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd.

Likestillings- og diskrimineringsombudets vurdering

Ombudet vil innledningsvis fastslå at Hitra camping er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Virksomheten har derfor plikt til å tilrettelegge de deler av virksomhetens lokaler som benyttes av allmennheten på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, vil ha tilgang til virksomhetens tjenester og service. Spørsmålet for ombudet er derfor om Hitra camping er universelt utformet.

NHF hevder at Hitra camping ikke er universelt utformet fordi serveringsstedet kun har adkomst via trapp opp til hovedinngangen, det mangler handikoptolett og at det er en høydeforskjell fra parkeringsplassen opp til inngangen som ikke er tilstrekkelig utliknet.

Byggteknisk forskrift (TEK) gjør rede for hvilke krav som stilles til universelt utformede bygg. Det følger av TEK § 12-4 (2)c at for å være universelt utformet må inngangspartiet være trinnfritt. Bygninger som skal være universelt utformet skal ha minst ett handikoptolett utformet i samsvar med kravene i TEK § 12-9 (2).

Gangatkomst til bygning med krav om universell utforming skal være trinnfri og ikke brattere enn 1:20. For kortere strekning inntil 3,0 meter kan stigning være maksimum 1:12. For hver 0,6 m høydeforskjell skal det være hvileplan på minimum 1,6 m x 1,6 m. Dersom terrenget er for bratt til at kravet om stigning på 1:20 kan oppnås, skal stigningen være maksimum 1:10, jf. TEK § 8-6 (2).

En påstand fra klager om manglende universell utforming er ikke i seg selv nok til å konstatere brudd på diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9. Klagers påstand må støttes av hendelsesforløpet og sakens ytre omstendigheter. Dette må bero på en konkret vurdering, jf. Likestillings- og diskrimineringsnemndas uttalelse i sak 26/2006. I denne saken støttes NHFs påstander av bilder av serveringsstedets inngangsparti, samt byggetegninger av fasade og planløsning. Etter ombudets vurdering er disse omstendigheter som gir grunn til å tro at Hitra camping ikke er universelt utformet. Det er da opp til Hitra camping å sannsynliggjøre at stedet likevel er universelt utformet, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13.

Når Hitra camping ikke har svart ombudet, til tross for gjentatte oppfordringer, har Hitra camping heller ikke sannsynliggjort at stedet er universelt utformet. Hitra camping har følgelig heller ikke sannsynliggjort at det vil være uforholdsmessig byrdefylt å sikre universell utforming av virksomheten, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Konklusjon

Hitra camping handler i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd ved manglende universell utforming av virksomhetens atkomst og lokaler.

Dersom Hitra camping ikke retter seg etter ombudets uttalelse vil ombudet vurdere å bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak. Dersom Hitra camping ikke følger et pålegg fra Likestillings- og diskrimineringsnemnda, har nemnda myndighet til å ilegge en løpende tvangsmulkt frem til forholdet er brakt i orden.

Ombudet imøteser Hitra campings tilbakemelding på om de vil rette seg etter ombudets uttalelse. Ombudet ber om at Hitra camping i så fall angir hvilke tiltak de vil iverksette, samt når de antar at tiltakene vil være gjennomført. Frist for svar til ombudet er tre uker fra dere mottar dette brevet.

Oslo, 11. august 2010

Sunniva Ørstavik
Likestillings- og diskrimineringsombud

Vedlegg: Orientering om adgangen til å bringe ombudets uttalelse inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda
Kopi: NHF Frøya og Hitra